

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج بیمارستان امام سجاد (ع) واحد آموزش پرستاری

تهیه و تنظیم:

آسیه مکاری (سوپروایزر آموزشی)

بهار ۹۸

emamsajad.yums.ac.ir

تعریف:

دیابت بیماری است که در آن بدن قادر به تولید انسولین و یا استفاده مناسب از این ماده نمی باشد. انسولین هورمونی است که برای تبدیل قند، نشاسته و دیگر غذاها به انرژی مورد نیاز می باشد و برای زندگی روزانه ضروری است.

اگر چه ژنتیک و عوامل محیطی مانند چاقی و کم تحرکی در بروز دیابت موثر هستند ولی علت اصلی این بیماری هنوز ناشناخته می باشد.

انواع دیابت:

دیابت ۱* دیابت شیرین وابسته به انسولین در این نوع بدن قادر به تولید هورمون انسولین نمی باشد و در این بیماری که یک بیماری خود ایمن بوده بعد از ابتلا به بیماریهای ویروس و یا عفونت های باکتریایی که در طی آن سیستم بدن سلول های ترشح کننده انسولین را مورد حمله قرار می دهد ایجاد می شود حدود ۵ تا ۱۰٪ دیابت ها از این نوع هستند معمولاً از سن ۳۰ سالگی بروز میکند.

دیابت نوع ۲ دیابت شیرین غیر وابسته به انسولین

این بیماری در اثر مقاومت به انسولین ایجاد میگردد در شرایطی که بدن قادر به استفاده مناسب از انسولین نمی باشد اکثراً بعد از ۳۰ سالگی و در افراد چاق بروز میکند.

علت بروز آن می تواند شیوه زندگی نادرست اعم از تغذیه ناسالم، عدم تحرک بدنی و به دنبال آن چاقی شکمی باشد.

دیابت بارداری، در دوران بارداری با ترشح هورمونهای که از جفت برای نگهداری جنین، رحم ترشح می شود مقاومت به انسولین افزایش می یابد و در نهایت باعث افزایش قند خون می شود.

اهمیت دیابت بارداری علاوه بر سلامت مادر و جنین آن است که ۵ تا ۱۰٪ زنانی که این نوع دیابت را دارند بلافاصله بعد از بارداری به دیابت نوع ۲ مبتلا می شوند.

علائم بالینی :

دیابت نوع ۱

- افزایش قند خون در حالت ناشتا
- دفع قند با ادرار - ادرار زیاد -
- پر نوشی - پر خوری
- خستگی - ضعف

دیابت نوع ۲

- خستگی - تحریک پذیری - پر ادراری
- پر نوشی
- زخم های پوستی که دیر خوب میشوند
- تاری دید - عفونتهای دستگاه تناسلی
- عوارض طولانی مدت به صورت بیماریهای چشمی و بیماریهای عروق محیطی می باشد .

تشخیص اگر چه نیمی از موارد بیماران مبتلا به دیابت ، از بیماری خود اطلاع ندارند ولی تشنگی فراوان ، پر نوشی ، ادرار فراوان ، کاهش وزن بدون دلیل ، عفونت های مکرر و نیز گرسنگی دائمی از علائم خطری می باشد که می توانند نشاندهنده شروع دیابت باشند .

برای تعیین این که بیمار دیابتی یا در معرض دیابتی (پر دیابت) است آزمایش قند خون ناشتا به نام تست تحمل (FBG) و (OGTT) گلوکز خوراکی انجام می شود .

اگر میزان گلوکز خون در حالت ناشتا ۱۰۰ تا ۱۲۵ میلی گرم ... لیتر خون باشد نشان دهنده در معرض دیابت است اگر گلوکز خون ناشتا در فرد ۱۲۶ یا بیشتر باشد فرد مبتلا به دیابت است .

اقدامات درمانی :

اهداف درمانی شامل تلاش برای طبیعی کردن فعالیت انسولین بدن و حفظ قند خون در حد طبیعی می باشد تا اینکه از عوارض عروقی و عصبی پیشگیری شود .

درمان دیابت ۵ جزء دارد

- رژیم غذایی
 - ورزش
 - مراقبت
 - دارو در صورت نیاز
 - آموزش
- ۱- درمان اولیه دیابت نوع ۱ تجویز انسولین است .
- ۲- درمان اولیه دیابت نوع ۲ کاهش وزن می باشد
- ۳- در صورت عدم مراقبت در کنترل قند خون همراه با رژیم غذایی و ورزش دارو خوراکی نیز تجویز درمان اولیه دیابت نوع ۲ کاهش وزن می باشد
- ۴- در صورت عدم مراقبت در کنترل قند خون همراه با رژیم غذایی و ورزش دارو خوراکی نیز تجویز می شود .

*نکته:

تنظیم رژیم غذایی و تامین ورفع نیاز بدن زیر نظر کارشناس تغذیه و رژیم درمانی انجام شود.